

regels voor verwerking van persoonsgegevens

Gerrit-Jan Zwenne
31 oktober 2008

Universiteit Leiden

BIRD & BIRD

rechtmatige verwerking

verwerkingsgronden

- toestemming
- overeenkomst
- gerechtvaardigd belang, enz.

verzameldoel

- welbepaald
- gerechtvaardigd
- én uitdrukkelijk omschreven

doelbinding

- verdere verwerking niet onverenigbaar met verzameldoel

bewaren

- niet langer dan nodig voor verzameldoel

verwerking is toegestaan...

- met ondubbelzinnige toestemming
  - ondubbelzinnig
    - enkele aanvaarding van instemmingsbepaling in algemene voorwaarden is niet toereikend
  - eerst informeren, dan toestemming vragen
    - 'informed consent'
  - intrekken is 'te allen tijd' mogelijk
    - maar dan kan de dienst (o.i.d.) misschien niet worden verleend...
  - vrijwillig gegeven
    - kan niet worden verondersteld in arbeidsverhoudingen!

toestemming minderjarigen

- betrokkene jonger dan zestien jaren
  - of onder curatele of mentorschap
- toestemming wettelijk vertegenwoordiger vereist
  - i.p.v. van betrokkene

Amazon.com Privacy Notice

Last updated October 4, 2006

Amazon.com knows that you care how information about you is used and shared. And we appreciate your trust that we will do so carefully and sensibly. This notice describes our privacy policy. By visiting amazon.com, you are accepting the practices described in this Privacy Policy.

What Personal Information About Customers Does Amazon.com Gather?

The information we learn from our customers help us personalize and continually improve your shopping experience at Amazon.com. Here are the types of information we gather:

- **Information You Give Us:** We receive and store any information you enter on our website...

verwerking is ook toegestaan...

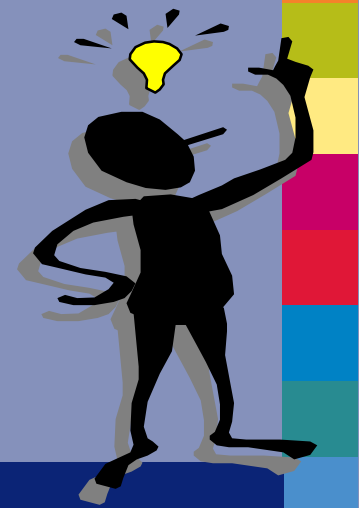
- uitvoering van overeenkomst
  - incl. 'onderhouden normale klantrelatie'
- wettelijke verplichting
  - informatieplicht van banken en werkgevers aan fiscus
    - bijv. art. 53 AWR
- ter vrijwaring vitale belangen
  - levensbedreigende situaties
    - maar niet ter voorkoming van faillissement!

verwerking is verder toegestaan...

- publiekrechtelijke taak bestuursorgaan
  - bijv. informatiebevoegdheid
belastinginspecteur
- ter behartiging van gerechtvaardigde belang van verantwoordelijke...tenzij privacy-belang van betrokkene prevaleert
  - direct marketing
  - fraudebestrijding
  - voorkomen overkreditering
  - enz.

proportionaliteit & subsidiariteit

- privacyinbreuk niet onevenredig in verhouding met doel waarvoor wordt verwerkt
- verwerking alleen als verwerkingsdoel niet op andere (minder belastende wijze) kan worden bereikt

verzamelen

- welbepaald, gerechtvaardigd en uitdrukkelijk omschreven doel
  - géén blanco volmacht
    - dus niet ‘*verantwoorde bedrijfsvoering*’ maar bijvoorbeeld “...*administratie t.b.v. betalingen en inning van vorderingen, daaronder mede begrepen het in handen van derden stellen van vorderingen..*”
- van te voren vastgelegd
  - bijv. in het CBP-meldingsformulier
  - en/of in de ‘Corporate Privacy Policy’
  - privacy statement
  - enz.

“Microsoft does provide certain user information in aggregate form to third parties, including its partners, for demographics.”

MSN Hotmail terms of service

“Wanadoo is bevoegd (...) om de gegevensbestanden (...) te gebruiken voor (permissie-)marketing- en/of enquêtedoeleinden.”

algemene voorwaarden Wanadoo

“Freeler zal op grond van de door Freeler verkregen gegevens/informatie actief inspelen op de behoefte van de Gebruiker.”

algemene voorwaarden Freeler

“De gegevens worden door Myweb primair verzameld en verwerkt voor (...) het voeren van promotie- en marketingcampagnes (...).”

algemene voorwaarden Myweb

“De Gebruiker geeft NOKNOK toestemming de gegevens van de Gebruiker voor marketingdoeleinden ter beschikking te stellen (...).”

algemene voorwaarden NOKNOK

XS4ALL

Uiteindelijk heeft alles een prijs.

XS4ALL

Uiteindelijk heeft alles een prijs.

Uiteindelijk heeft alles een prijs.

XS4ALL

Uiteindelijk heeft alles een prijs.

Uiteindelijk heeft alles een prijs.

doelbinding

- verwerking niet onverenigbaar met verzameldoeleinden
  - verwantschap verzameldoel en verwerking
  - aard van de gegevens
    - financieel, gezondheid, handicap, etniciteit enz.
  - gevolgen van verwerking
    - abonnementsweigering of wetenschappelijk onderzoek..?
  - wijze van gegevensverkrijging
    - van betrokkene zelf of van derden?

bewaren

- gegevens bewaren zolang nodig t.b.v. doeleinden waarvoor ze zijn verzameld
- bewaartermijnen
  - zolang er claims mogelijk zijn
    - 5 jaar (art. 3:306 e.v. Bw)
    - 2 jaar (7:23-2 Bw)
  - wettelijke administratieplichten
    - 7 jaar (art. 52 -4 Awr)
  - niet gemelde personeels- en salarisadministratie
    - 2 jaar (art. 8 en 9 Vrijstellingsbesluit)

*informatieblad
bewaartermijnen
CBP*

Art. 10 WBP

beveiligen

- passende technische en organisatorische maatregelen
- maatregelen garanderen passend beveiligingsniveau
  - rekening houdend met stand van techniek en kosten van tenuitvoerlegging
  - gelet op risico's die verwerking en aard van te beschermen gegevens met zich meebrengen
- mede gericht op voorkoming onnodige verzameling en verdere verwerking

beveiligingsniveau's

aard van de persoonsgegevens		(algemene) persoonsgegevens	bijzondere persoonsgegevens	financieel economische persoonsgegevens
hoeveelheid persoonsgegevens (aard en omvang)	aard van de verwerking			
weinig persoonsgegevens	lage complexiteit van verwerking	Risicoklasse 0	Risicoklasse II	Risicoklasse II
veel persoonsgegevens	hoge complexiteit van verwerking	Risicoklasse I	Risicoklasse III	

Data protection watchdog distributes email mailing list

29-10-2004 The Dutch Data Protection Authority (Dutch DPA), which supervises the compliance with acts that regulate the use of personal data, was rather red-faced this week when it sent out a newsletter with all of the recipients in the Cc: field instead of the Bcc: field.

DPA's news letter goes out to 4000 subscribers. The DPA, which supervises the compliance with the Dutch Personal Data Protection Act was lucky that 'only' a thousand subscribers received the letter, but it managed to make the mistake twice. In a message it apologised for sending the first letter, again putting all recipients to the Cc list, so a second apology had to be sent.

<a.p.h.g.van.zantvoort@ minjus.nl>, <hz@ kahuna.nl>, <gerrit-jan.zwenne@
twobirds.com>, <righard.zwienenberg@ norman.no>

Cc: "Dries, Hein" <H.Dries@ opta.nl>, "Man, Mei Po" <M.Man@ opta.nl>

Conversation: Consultatiedocument voorgenumen beleidsregels basismaatregel ogv art.
11.3 Tw

Subject: Consultatiedocument voorgenumen beleidsregels basismaatregel ogv art. 11.3 Tw

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u het Consultatiedocument beleidsregels basismaatregelen op grond van
artikel 11.3 van Telecomwet.

Voor verdere informatie verwijs ik u naar de bijlagen die in deze email zijn bijgevoegd.

Met vriendelijke groet,

Daniëlle Kick

Secretariaat IPB

Opta Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit

* E-Mail: d.kick@ opta.nl

(Tel.: + 31 (0)70 - 3159232

È Fax: + 31 (0)70 - 3153501

- P.O. Box 90420; NL-2509 LK Den Haag

H Muzenstraat 41; NL-2511 WB Den Haag

geautomatiseerde besluitvorming

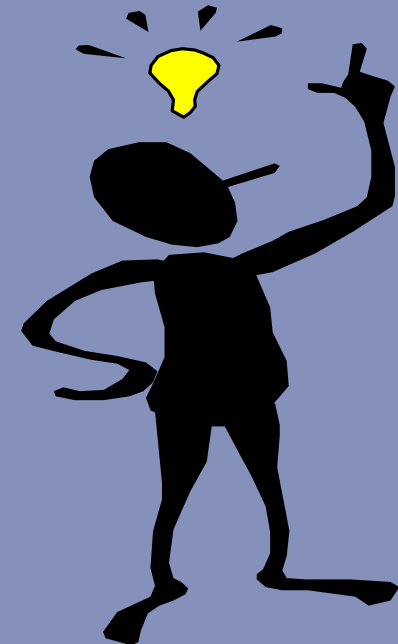
- geautomatiseerde gegevensverwerking
  - om beeld te krijgen van persoonlijkheid van betrokkene, én
  - met rechtsgevolgen die betrokkene in aanmerkelijke mate treffen
- toegestaan als
  - beslissing ihkv sluiten of uitvoeren van overeenkomst
    - verzoek van de betrokkene is voldaan, of
    - passende maatregelen ter bescherming van zijn gerechtvaardigd belang, of
    - wettelijke waarborgen
- informatieplicht
  - logica die ten grondslag ligt aan geautomatiseerde verwerking van betreffende gegevens

kredietwaardigheid
(‘credit score’)
betrouwbaarheids-
analyse
huursubsidie,
studiefinanciering
enz.

Art. 42 WBP

« bijzondere gegevens »

- levensovertuiging of godsdienst
- politieke gezindheid
- lidmaatschap vakbond
- ras
- seksuele leven
- gezondheid
- strafrechtelijke gegevens (e.d.)

- én sofinummer

verwerking « bijzondere gegevens »

- verwerking van bijzondere gegevens is verboden, tenzij
  - met uitdrukkelijke toestemming (enz.), of
  - door bepaalde verwerkers en voor bepaalde doeleinden
  - enz...

Art. 16 t/m 24 WBP

« rasgegevens » verwerking mag

- voorzover onvermijdelijk ter identificatie
- voorzover nodig i.v.m. positieve discriminatie
  - alleen gegevens betreffende geboorteland van de betrokkene, van diens ouders of grootouders,
  - dan wel andere, bij wet vastgestelde criteria
    - o.g.v. objectief kan worden bepaald of iemand tot een minderheidsgroep behoort, en
    - geen schriftelijk bezwaar van betrokkene

*intranet
smoelenboek?*

« gezondheidsgegevens »

- hulpverleners en zorginstellingen of maatschappelijke dienstverlening
  - behandeling of verzorging betrokkene
  - beheer van instelling of beroepspraktijk
- verzekeraars
  - beoordeling verzekerde risico
    - mits de betrokkene geen bezwaar heeft gemaakt
  - uitvoering verzekeringsovereenkomst
- reclassering, raad voor kindbescherming of voogdij-instellingen e.d.
  - uitvoering van wettelijk taken
- bestuursorganen, pensioenfondsen, werkgevers e.d.
  - uitvoering wettelijke voorschriften, pensioenregelingen of cao's enz.
  - reïntegratie werknemers of uitkeringsgerechtigden i.v.m. ziekte of arbeidsongeschiktheid

« vakbondslidmaatschap »

- door betreffende vakbond of vakcentrale
  - voor zover dat gelet op de doelstelling van de vakbond of centrale noodzakelijk is
  - derdenverstrekking alléén met toestemming van betrokkene

« strafrechtelijke gegevens e.d. »

- organen krachtens wet belast met toepassing van strafrecht
  - politie, justitie enz.
- verantwoordelijken die gegevens hebben krachtens Wpg of WJD
- ten behoeve van derden
  - part. recherche-bureau's
  - concernverband
  - passende specieke waarborgen en voorafgaand onderzoek
    - bijv. incidentenregisters
- verantwoordelijke die gegevens ten eigen behoeve verwerkt
  - ter beoordeling van een verzoek van betrokkene om een beslissing over hem te nemen of aan hem een prestatie te leveren
  - bescherming van zijn belangen voor zover het gaat om strafbare feiten die tegen hem zijn gericht

« bijzondere gegevens » verwerking mag in elk geval

- uitdrukkelijke toestemming
  - wilsuiting in woord, schrift of gedrag tot uitdrukking gebracht
- gegevens door betrokkene duidelijk openbaar gemaakt
- vaststelling, uitoefening of verdediging in rechte
- volkenrechtelijke verplichting
- zwaarwegend algemeen belang
  - passende waarborgen, én
  - bij wet wordt bepaald of ontheffing Cbp
- verwerkingen t.b.v. wetensch. onderzoek
  - onderzoek dient alg. belang, én
  - verwerking noodzakelijk, én
  - uitdrukkelijke toestemming onmogelijk of kost onevenredige inspanning, én
  - zodanige waarborgen dat privacy van betrokkene niet onevenredig wordt geschaad

persoonsnummers

*let op!
uitzonderingen
o.g.v. art. 23
gelden niet!*

- nummer dat ter identificatie van betrokkene bij wet is voorgeschreven
  - sociaal fiscaal nummer ('sofi-nr')
  - burgerservice-nummer
- alléén gebruiken ter uitvoering van betreffende wet dan wel voor doeleinden bij de wet bepaald
  - belastingheffing enz.
- besluit bsn
  - Stb. 2007, 443

transparantie

*plicht tot vaststellen
identiteit van degene
die kennisnemings-
verzoek doet*

betrokkene

- kennisnemingsrecht
  - max. vergoeding
€4,50
- verbeteringsrecht
- verzetsrecht
  - relatief
  - absoluut

Art. 35

Art. 39

Art. 36

Art. 40

Art. 41

verantwoordelijke

- meldingsplicht
- inlichtingenplicht
  - 'logica van het
systeem'
  - protocolplicht

Art. 27

Art. 30

Art. 33

Art. 34

Art. 42

Art. 38

SWIFT

(ingezonden mededeling)

Gegevensverstrekking door banken

De afgelopen maanden is zowel op Europees als nationaal niveau gesproken over de verstrekking door SWIFT van klantgegevens, die door Amerikaanse opsporingsautoriteiten rechtsgeldig worden opgevraagd in het kader van de bestrijding van terrorisme. De banken hechten eraan om hun klanten te wijzen op de volgende informatie aangaande de verwerking van hun betalingsopdrachten.

Na de aanvallen van 11 september 2001 heeft SWIFT gevolg gegeven aan dwingende overheidsbevelen voor het opvorderen van beperkte gegevens voor uitsluitend gebruik in het kader van terrorismebestrijding door het 'Office of Foreign Assets Control' van het Amerikaanse Department of the Treasury.

De activiteiten van SWIFT in de Verenigde Staten zijn omvangrijk en behelzen ook de opslag van gegevens. Daardoor kan SWIFT het voorwerp uitmaken van rechtsgeldige overheidsbevelen in de VS. De overheidsbevelen werden in de VS betekend aan SWIFT US en de opgevorderde gegevens werden door SWIFT US ter beschikking gesteld aan de autoriteiten van de VS.

De banken wijzen erop dat in het kader van het betalingsverkeer bij de uitvoering van opdrachten persoonsgegevens uitgewisseld kunnen worden met landen buiten de Europese Unie. De regels die van toepassing zijn op dit gegevensverkeer zijn terug te vinden in de door het College Bescherming Persoonsgegevens goedgekeurde Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Financiële Instellingen.

Bij de uitvoering van dergelijke opdrachten worden noodzakelijkerwijze ook andere partijen zoals tussenpersonen en/of verwerkingscentra op diverse wereldwijde locaties ingeschakeld. Opdrachtgegevens kunnen daardoor zowel tijdens als na de verwerking voorwerp zijn van onderzoek door bevoegde nationale autoriteiten van de landen waar dergelijke gegevens zich vanwege het verwerkingsproces bevinden.

Amsterdam, 17 april 2007
Nederlandse Vereniging van Banken

uitzonderingen transparantie

- doelbinding
- inlichtingenplicht
- kennisnemingsrechten

niet van toepassing als dat nodig is i.v.m.

- staatsveiligheid
- voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten
- gewichtige economische en financiële belangen van staat e.d.
- bescherming van betrokkene of van rechten en vrijheden van anderen
  - incl. verantwoordelijke

Art. 9-1, 30-3 en 33
t/m 35 jo 43 WBP

« dexia winstverdriedubbelaar »

- uitleg kennisnemingsrecht
  - overeenkomst en aankoopbewijzen..?
    - of maar slechts volledig overzicht persoonsgegevens
  - opnames telefoon-gesprekken..?
  - risicoprofiel en credit-score..?
- belangenafweging i.d.z.v. art. 43 b Wbp
  - belang verantwoordelijke vs belang betrokkene

“... de kosten van de beantwoording van al deze verzoeken enkele honderden tot enkele honderden euro's bedragen en haar redelijk ernstig in haar bedrijfsvoering verstoren. [De] heeft daarmee voldoende aannemelijk gemaakt dat de inwilliging van deze verzoeken administratieve lasten oplevert die disproportioneel zijn aan haar economische mogelijkheden wordt aangezien deze worden aangevraagd. De over heeft verzoeken aangevraagd onvoldoende specifiek belang bij de door hem gevraagde gegevens naar voren gebracht...”

Rb Utrecht 12 januari 2005
LJN AS2127

HR 29 juni 2007

- voor kennisnemingsverzoek is géén onderbouwing nodig
  - 843a Rv doet geen afbreuk aan art. 35 Wbp (en omgekeerd)
- opnamen van telefoongesprekken vallen onder het kennisnemingsrecht
- verstrekking 'globale informatie' onvoldoende

“...dat Dexia in beginsel niet op grond van haar belang om administratieve lasten te beperken het verstrekken van kopieën of transcripties van telefoongesprekken mag afwijzen.

Het bezit van een groot cliëntenbestand brengt immers mee dat veel cliënten – al dan niet daartoe aangemoedigd door televisie-acties – een beroep op de hun toekomstige rechten kunnen doen.”

LJN AZ4664, AZ4663 en BA3529

meldplicht

- geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking
  - Meldingsformulier College Bescherming Persoonsgegevens
    - naam en adres verantwoordelijke
    - doeleinden, bewaartermijn enz.
- vrijstelling
  - privacyinbreuk is onwaarschijnlijk
  - Vrijstellingsbesluit

Meldingsformulier

Verwerking persoonsgegevens

Vraag 4 Wat meldt u aan?

4.1 Hoe luidt de naam of de omschrijving van de verwerking van persoonsgegevens?

.....
.....

Vraag 5 Doel van de verwerking

5.1 Voor welk doel of voor welke samenhangende doeleinden verwerkt de verantwoordelijke persoonsgegevens?

1. ....
2. ....
3. ....

openbaar meldingenregister

www.cbppweb.nl/.../meldreg.stm

Albert Heijn B.V.

Meldingsnummer	1239762
Naam verwerking	zelfscanning
Verantwoordelijke(n)	Naam Albert Heijn B.V. Adres provincialeweg 11 1506MA Zaandam
Doel(en) van verwerking	De verwerking van persoonsgegevens telkens op filiaalniveau De niet-anonieme AH Bonuskaarthouders in staat stellen de boodschappen die hij bij bepaalde AH filialen doet zelf te scannen, en vervolgens meteen af te rekenen AH in staat stellen het zelfscanning systeem op verantwoorde wijze, o.a. het controleren door middel van een steekproef naar aanleiding van gebruik van zelfscanning door de desbetreffende klant in het verleden
Betrokkene(n)	
Albert Heijn klanten die deelnemen aan het zelfscanningsysteem	Persoonsgegevens -omschrijving: scangegevens klant -verzameldoel: afrekenen door klant en computergestuurde steekproefgewijze controle -Omschrijving: naw-gegevens

vragen?

< <http://zwenneblog.weblog.leidenuniv.nl> />

